

στά γερά. Ἡ ἐποχή μας, ἐμᾶς ποῦ ζοῦμε τώρα καὶ ἀκόμα κάμποσα χρόνια, εἶναι ἐποχή πολεμικῆς, καὶ πολεμικὴ δὲ γίνεται μόνο μὲ λογοτεχνικὰ ἔργα, γίνεται μὲ μελέτες, βιβλία, ἐφ' μερίδες, διμλίες, προπαγάντες πολιτικοκοινωνικῆς.

Ὅσοι λοιπὸν γυρεύουν κάποια μεταρρύθμιση τοῦ «Νουμά» τὴ γυρεύουν γιὰ νὰ γίνει τὸ φύλλο, ἂν ὄχι τὸ ὄργανο ποῦ ἀποτελεσματικὰ ἢ μεταχειριστοῦν ἐκεῖνοι ποῦ χρειάζονται μέσα γιὰ νὰ νικήσουν τὴ σημερινὴ διανοητικότητά (ἴσως ἢ γλώσσα ἢ δημοτικὴ νὰ τὸν ἐμποδίζει νὰ γίνει τέτοιο ὄργανο, κατάλληλο γιὰ νὰ ἐπηρεάζει τοὺς μὴ δημοτικιστῆς), ἀλλὰ τοῦλάχιστο ἢ ἐφημερίδα ποῦ ἢ εὐχαριστεῖ ὅλους τοὺς δημοτικιστῆς ἀναγνώστες τῆς καὶ ποῦ ἢ τοὺς τονώνει γιὰ νὰ ἐξακολουθήσουν τὸν ἀγώνα τους, καὶ νὰ πλαταίνουν τὸν κύκλο τους.

Μὰ μόνο τὸ γεγονός πὼς γυρεύουν τὴ μεταρρύθμιση τοῦ «Νουμά», σημαίνει καθαρὰ πὼς ἔχει τὴ θέση του πιά καὶ τὴν ἀξία του, πὼς **εἶναι κάτι**.

Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ παραβλέψει οὔτε τοὺς τόσους συνδρομητῆς καὶ ἀναγνώστες τοῦ «Νουμά», οὔτε τὴν τονωτικὴ ἐργασία ποῦ ὡς τώρα ἀνάμεσα σὲ τοὺς ἐκαμε. Μὰ ἴσια ἴσια γιὰ τοὺς ἀναγνώστες αὐτοὺς μπορεῖ κανένας ν' ἀπαιτήσῃ πλουσιότερη τροφή καὶ ἀκόμη πιὸ τονωτικὴ, γιατί τέτοιοι εἶναι καὶ ἢ μείνει ὁ χαρακτήρας καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ «Νουμά», **τονωτικὸς** γιὰ τοὺς δημοτικιστικὸς κύκλους.

Στὸν ἄνθρωπο ποῦ, ἀφίνοντας κατὰ μέρος κάθε ἄλλη δουλειά, ξεχνώντας κάθε παλιὸ δεσμὸ καὶ σχέση μὲ τὴν κυριαρχούσα κατὰστασι, καὶ ἀψυφώντας κάθε κατὰκρισι καὶ καταφρόνια τῆς τριγυρισιάς, καταπιάστηκε νὰ διευθύνῃ τὸ «Νουμά» καὶ κατὰφερε νὰ τὸν βαστάξῃ δέκα χρόνια τώρα, ἐμεῖς ὅλοι οἱ δημοτικιστῆς χρωστοῦμε κάποια εὐγνωμοσύνη.

Κι αὐτὴ τὴν εὐγνωμοσύνη, ἀπὸ μέρος μου, τὴν ἐκφράζω δημόσια μὲ τὰ λίγα τούτα λόγια.

ΙΑΔΣ

Ἡ ΔΕΚΑΕΤΗΡΙΔΑ ΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»

Ἀγαπητέ μου Νουμά,

Τὰ δέκα σου χρόνια βλέπω καὶ τὰ γιορτάζεις μὲ τρόπο ἀληθινὰ πραχτικὸ. Ὅμως πρέπει νὰ σοῦ τὰ γιορτάσουμε κ' ἐμεῖς ποῦ τὰ φέρουμε στὸ φῶς μὲ τὴ βοήθεια σου τὴν παλικαρία.

Νὰ ζήσης τὸ λοιπὸν ἄλλα δέκα χρόνια, λεβέν-

τη μου. Νὰ ζήσης, γιὰ νὰ ἴδῃς ὄχι μονάχα τὸ Λαγοπάτη σου ξεχασμένο, μὰ καὶ τὸ Βενιζέλο μετανοιωμένο, τί λέω; λυωμένο στὴ στενοχώρια, ποῦ ἢ ξανανοιζῆ τὰ μάτια του καὶ ἢ βλέπῃ τὸ τί ἔκαμε ἀπὸ φόβο ἀπλό, ἀπὸ ἀπλή ἀγνωρισιά τῆς ἐποχῆς ποῦ τονε φώναξε καὶ τὸν ἔβαλε νὰ μᾶς κυβερνήσῃ. Ἄργα βέβαια πιά γιὰ λόγου του, ὅμως τί σιωτήριον μιάθημά γιὰ τοὺς κατοπινοὺς του.

Ἐπειδὴ, κοίταξε τί ἢ πῆ νὰ τὰ βάλῃς μὲ μιὰν ἰδέα. Χτίζεις ἐνάντια τῆς ἰδέας, φροντῶναι αὐτὴ καὶ ξαπλώνεται, καὶ σοῦ τὰ κάνει θάλασσα τὰ θεμέλια. Βρίσκεις πὼς πρέπει νὰ ξαναχτίσης, καὶ νὰ ξαναπεριμένῃς τὴν ἀναγέννησι ποῦ ἀγγεῖλες μὲ τοὺς ζουρνάδες τοὺς Μιατριώτικους. Περνάει ἔτσι ἢ ἐποχὴ σου, περνάει καὶ σβύεται τὸ στερεώμά σου. Ἐκάμες δοκιμὴ ποῦ ἀπότυχε. Ἄλλος θάρθη νὰ ἀποτελειώσῃ τὸ ἔργο κατὰ τὴ συνείδησι τὴν ἐθνικὴ, κατὰ τὸ στάθμισμα τῆς ἀκράδαντης τῆς ἀλήθειας.

Τῆς ἀλήθειας αὐτῆς ἐσὺ εἶσαι ὁ παντοτεινὸς ὁ ἔργατης. Ὅλο καὶ σκάθεις, ὄλο καὶ ὑποσκάθεις. Λογαριασμὸ μαζὶ σου δὲ βρίσκουνε, μήτε ἢ βροῦνε. Ὅ,τι φωνάζουν αὐτοί, ἐσὺ τοὺς τὸ βγάζεις ἀέρα. Ὅ,τι μαζώξουν, τοὺς τὸ σκορπίζεις. Σισύφειο τὸ ἔργο τους, καὶ τὸ ξέρεις αὐτὸ ἐσύ. Κ' ἐπειδὴ τὸ ξέρεις, πηγαίνεις τὸ δρόμο σου ἴσυχᾶ, ὑπομονητικὰ, μὰ καὶ γενναῖα καὶ παλικαρία.

Καιρὸς μας νὰ σοῦ τὴν ἀναγνωρίσουμε αὐτὴ σου τὴν ἀρετὴ. Καιρὸς μας νὰ σοῦ σφιξοῦμε τὸ χέρι γιὰ τὴν παλικαριά σου, τὴν ἀφοδί, καὶ τὴν ἀκούραστη.

Πάντα δικὸς σου,

Hessle, 18-11-11

ΑΡΙΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

“Ο ΝΟΥΜΑΣ”

Μέσα στὴν πνευματικὴ τὴ νέκρα τοῦ τόπου, ἀνάμεσα σ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, ποῦ ψευτοζοῦνε τὴν πιὸ πρόστυχη ἀδιάφορη ζωὴ, τὴν πιὸ ζωώδη τὴ ζωὴ, χωρὶς γιὰ τίποτε νὰ τοὺς νοιάζει, ποῦ δὲ βλέπουν τίποτ' ἄλλο ἀπὸ τὰ μικροσυζέροντά τους, ποῦ δὲ ἀπλώνουν τὴν ψυχὴ τους ἴσαμε τὸ παρελθὸ καὶ ποῦ δὲ δύνονται ν' ἀγκαλιάσουνε τὸ μέλλο, ἀνάμεσα σ' ὄλο αὐτὸ τὸ τίποτα, ξεπετάχτηκε, δῶ καὶ τόσα χρόνια, γεμάτο ἀπὸ μιὰ ξαναγεννήτρια πνοή, ὄλο ζωὴ κι ὄλο φῶς, τὸ «Ταξίδι» τοῦ Ψυχάρη. Ἀπὸ τότε ἢ ἀναζωογονημένη πνευματικὴ τοῦ τόπου ἢ κίνησι πλέκεται γύρω στὴν γλωσσικὴ τὴν ἰδέα. Τὰ πιὸ ἀκριδὰ, τὰ μονάκριδα τοῦ ἔθνος τ' ἀνθια στὸν ἥσκιο τῆς βλαστήσανε. Καὶ πάντα στὸν ἥσκιο τῆς ἢ βλασταίνοντε. Κάθε ἔργο, κάθε ἰδέα ποῦ τῆς ἀντιμάχεται, πρόσκαιρο

θάνατο, μάταιο, τιποτένιο, γιατί ο παλμός της ζωής θα του λείπει.

«Ο Νουμάς» που σήμερα, μέσα στη γενική μας χαρά, μπαίνει στα Δέκα του τὰ Χρόνια, μπορεί να το καυχιέται πως το έργο του είναι ή πνευματική κληρονομιά της σημερινής γενιάς, για τις κατοπινές. Μακριά από κάθε συγκαταβατική πολιτική, από κάθε ουβιδασμό, κι από κάθε διαλλαχτικότητα, (αφήνοντάς τ' αυτά στους μικρόπρεπους ανθρώπους, που ή ψυχική τους αδυναμία τους εμποδίζει να φροσωθούν ολότελα σε μια Ίδέα, να τὰ δώσουν όλα για όλα χάρη μιας Ίδέας, να πλάσουν μ' άλλους λόγους μια Ίδέα) «ο Νουμάς» εργάστηκε αυτός μονάχος σε μια κίνηση έκπολιτιστική και καθάρια **Ρωμαϊκή**.

Η δύναμη μιας Ίδέας δε μετριέται με τον αριθμό των οπαδών της. Πλανιούνται κείνοι που θαρρούνε, πως κατεβάζοντάς τη στο επίπεδο του οχλου θα την τονώσουν. Αν το Έθνος δε μπόρεσε να νοιώση ακόμα την αλήθεια της γλωσσικής Ίδέας, τόσο το χειρότερο για ένα τέτοιο ψόφιο Έθνος. Αν «ο Νουμάς» δε διαβάξεται σήμερα απ' όλους τους Ρωμαίους, τόσο το χειρότερο για τους Ρωμαίους. Το μεγαλείο μιας Ίδέας μετριέται ανεξάρτητα από κάθε πρακτική εφαρμογή. Ο παλμός της ζωής είναι ή δύναμή της. Οι λίγοι που θα μπόρεσουν να τον ξεχωρίσουν, ποτέ δε θα θελήσουν να της προσφέρουν τάχα εκδούλεψες. Δε θα θελήσουν να την απλώσουν προδίνοντάς τη. Δε θα μεταχειριστούν ποτέ πολιτική. Δε θα πουλήσουν ποτέ ούτ' ένα μέρος από την Ίδέα, ούτ' ένα μέρος από τον εαυτό τους. Αυτοί είναι οι Έκλεχτοί. Ο κόσμος, α θέλη, ας έρθη προς αυτούς. Αυτοί δε θα πουλήσουν την ψυχή τους για τ' αγαθά του κόσμου.

«Ο Νουμάς», τὰ Δέκα Χρόνια της ζωής του, σίγουρος πως πορεύεται το δρόμο της Αλήθειας, έρριξε πάντα το ανάθεμα στους ανίκανους ιδεοφόρους. Με την αυτοπεποίθηση που άντλούσε από το μεγαλείο της Ίδέας, κ' έχοντας στο πλευρό του τις κορυφές των Έλληνικῶν Γραμμάτων, τον Ψυχάρη, τον Παλαμά, τον Πάλλη, τον Έφταλιώτη, τον Πέτρο το Βλαστό, δε λιποψύχισε στο μεγάλο το έργο που πήρε άπάνω του. Και γι' αυτό μπορούμε να πούμε σήμερα μονάχα αυτός αντιπροσωπεύει ολόκληρη την πνευματική ζωή της Ρωμοσύνης.

Μακριά από κάθε μικροφιλοτιμία, μακριά από κάθε προσωπικό πάθος — όλοι Έσείς οι Έργάτες μιας Ίδέας, όσοι μπορείτε να βαστάξετε το βάρος της δίχως να λυγίσετε, όλους μια ψυχή σας αδερφώνει. Το ξέρετε πως Έσείς σήμερα είσαστε ή δύναμη του Έθνους σας, Όσο κι αν οι τιποτένιοι καμαρώνουνε για μια νίκη που είναι ή καταδίκη τους, όλοι έμεις ένωμένοι μέσα στις στήλες του «Νουμά», που είναι τιμή μας ή φιλοξενία του, ας επικοινωνούμε σε μια πνευματική ατμόσφαιρα. Η σκέψη μας είναι του Έθνους ή υγεία ή σκέψη. Καλότυχος ο «Νουμάς» που τούλαχε να δέχεται, να σ' ένα βάζο, όλα της σημερινής Ρωμοσύνης τ' άνθια.

ΓΙΩΡΓΟΣ Ν. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

Ίδιοκτήτης: Δ. Η. ΤΑΪΚΟΛΙΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, αρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συντρομή χρονιάτικη: Για την Ελλάδα και την Κρήτη δρ. 10. Για το έξωτερικό φρ. χρ. 12,50.—Για τις επαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συντρομές (: δρ. την τριμηνία).—Κανένας δε γράφεται συντρομητής α δεν προπλερώσει την συντρομή του.

20 λεπτά το φύλλο. — Τα περσομένα φύλλα που λιοούνται στο γραφείο μας διπλή τιμή.

Βρίσκεται στην Αθήνα σ' όλα τα κιάσκια, και στις επαρχίες σ' όλα τα πραχτορεία των Έφημερίδων.

ΓΙΑΤΙ Ο ΝΟΥΜΑΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ ΝΟΥΜΑΣ

Είναι κάτι άστέρια στον ούρανο που τό φως τους, λέν οι άστρονόμοι, ακόμα δεν έφτασε ίσα με τη γής Τι έχει να κάμη, άφου τό φως υπάρχει; Έτσι και σά δεν τη βλέπουμε, σ' απόμακρα τούρανού, φεγγοβολά ή αλήθεια. Θα φωίση κι αυτή μια μέρα την Ελλάδα.» ΨΥΧΑΡΗΣ

Τότε πρωτοδιάβαξα συστηματικά Ψυχάρη. Το καλοκαίρι του 1902, σ' Αμπελάκι της Σαλαμίνας. Δούλευα τότε στην «Εστία» κ' είχα πάρει από το γραφείο τὰ δυο καινούρια βιβλία του Ψυχάρη, «Για το «Ρωμαϊκό θέατρο» και «Ρόδα και Μηλα» (τόμ. Α'), που κοιτόντουσαν κατασκοπισμένα σ' ένα τραπέζι μ' άκοπα τὰ φύλλα, και τὰ μελετούσα στο ήσυχο τάκρογάλι μου. Τον Ψυχάρη τονέ γνώριζα ίσαμε τότε μόνο από το «Ταξίδι μου» που τό είχα διαβάσει άμα πρωτοδγήκε και τον έχτιμούσα για καλό συγγραφέα. Στα γλωσσικά είμουνε και γώ βέρος Αθηναίος δημοσιγράφος, δηλ. είχα τή γνώμη μου, τή γνώμη της αδιαβασιάς και της επιπολαιότητας, και πίστευα πως ή γνώμη μου είτανε και ή μόνη σωστή γνώμη. Δεύτερος μιχτός λοιπόν και γώ, άφου δέν τ' εχα μελετήσει το γλωσσικό ζήτημα κι άφου έπρεπε ναχω μια γνώμη. Μελετώντας τον Ψυχάρη αρχίησα σιγά σιγά να βγάξω από τὰ μάτια